

MUGIKORREN INGURUKO ITUNA

Zuri ere gertatuko zaizu noizean behin, seguru: albiste baten berri izatea eta ez edukitzea oso argi zer iruditzen zaizun. Kontra zauden, alde edo, lagun batek dioen moduan, “guztiz kontralde”.

Tira, kontatuko dizut, kontu interesgarria delako. Nafarroan bada elkarte bat (Mugikorrik Gabeko

Nerabezaroa – Nafarroa), sakelakoek nerabe¹ eta gaztetxoek osasun mentalean duten eragin

- 5 **kaltegarriarekin** kezkatuta dabilzan gurasoek osatua; bada, kezka horren **aurrean**, badute konponbide-proposamen hau: Familien arteko ituna² sinatzea, 2025-26 ikasturtean etxeko **txikiei** Internet eta/edo telefono kameradunik ez emateko konpromisoa hartzeko.

Ematen dituzten arrazoiak sendoak dira: egin duten inkesta baten arabera, Nafarroako 4 familiatik 3 prest

- 10 daude itunarekin aurrera egiteko. Gaur-gaurkoz, 13-14 urte bitarteko nerabe gehienek smartphonea dute, baina 11-12 urterekin jasotzen dituztenak ere ez dira gutxi. NASTATen datuek ere konfirmatzen dute eskola umeen % 62,6k badutela telefonoa. Albiste ona da, ez pentsa: duela 10 urte, % 72,6 ziren.

Erloju adimendunen kasuan, lehenengoa 8-9 urterekin jasotzen dute. Horien zein telefonoen kasuan, gurasoek umeei emateko arrazoi nagusiak “GPS bidez lokalizatuta izatea” eta “helduekin erraz kontaktatu

- 15 ahal izatea” dira, hurrenez hurren. Beste egun batean **hitz egingo** dugu, **beharbada**, beldurraren eta hiperkontrolaren gizarteaz (alarmarik jarri al duzu etxean udan?).

Panorama horren aurrean, MGNN elkarteak bi proposamen ditu mahai gainean: batetik, gurasoei

Familien arteko ituna sinatzea proposatu die, etxeko **haurrei** lehen telefonoa emateko unea atzeratu dadin; bestetik, Nafarroako Gobernuari **eskoletan** mugikorrak debekatzeko eskaria egin dio.

Hasieran esan bezala, proposamena eta **elkartearen** nondik norakoak sakon azertu ondoren, oraindik ez dakit oso **ondo** erabat ados nagoen. Hori bai, oso beharrezkoa iruditzen zait gaia plazaratzea eta propio eztabaidatzea, teknologiaren erabilera ikuspegi kritikotik aztertzeke eta **inertzietatik** ihes egiteke. Eta zuk, zer deritzozu?

20

Aizu! aldizkari digitala, 2025/08/29 (MOLDATUA)

(1) *nerabe*: adolescente. (2) *itun*: pacto.

GALDERAK (OHARRA: Parentesi arteko zenbakiak zein lerrotan dagoen adierazten du)

• **1. ATALA**

1. Eman hitz hauen kasua eta numeroa: **kaltegarriarekin** (5), **txikiei** (6), **eskoletan** (18), **elkartearen** (19), **inertzietatik** (21). (1 puntu)

Ondoko bi ariketetatik bat aukeratu: (2 puntu)

2. Testuinguruan egokia den sinonimo bat eman: **aurre[an]** (5), **hitz egin[go]** (14), **beharbada** (14), **haur[rei]** (17), **ondo** (20).
3. Berridatzi esaldi hauek:
 - “lagun batek dioen moduan” (2) (_____ -en bezala)
 - “kontu interesgarria delako” (3) (_____ baita)
 - “egin duten” (8) (_____ -dako)
 - “lehen telefonoa emateko unea atzeratu dadin” (17-18) (_____ -tzeko)
 - “erabat ados nagoen” (20) (_____ ote _____)

• **2. ATALA**

HIRU GALDERA AUKERATU BOST HAUEN ARTEAN:

- Testuaren ulermena. Zer da *Mugikorrik Gabeko Nerabezaroa - Nafarroa*? (1 puntu)
- Testuaren ulermena. Zer diote NASTATen datuek? (1 puntu)
- Testuaren ulermena. Zer jaso ohi dute hurrek 8-9 urterekin? (1 puntu)
- Testuaren ulermena. Zergatik erosten dizkiete gurasoek horrelako gailuak euren seme-alabei? (1 puntu)
- Testuaren ulermena. Zertarako balio du gai hau atera eta eztabaidatzeak? (1 puntu)

• **3. ATALA**

Idatzi testuari edota gaiari buruz gutxienez 150 hitz. (4 puntu)

Hauek hartuko dira kontuan zuzentzeko orduan: enuntziatuan eskatutakoarekiko egokitasuna, koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikal, lexiko eta ortografikoa, eta baita aurkezpena ere.